

Stichting Cultureel Centrum "De Harmonie"
Postbus 323
8901 BC LEEUWARDEN

Jaarverslaggeving 2017

Inhoud

Jaarverslag

Jaarrekening

Balans per 31 december 2017

Staat van baten en lasten 2017

Algemene toelichting

Toelichting op de balans per 31 december 2017

Toelichting staat van baten en lasten over het jaar 2017

Overige gegevens

Controleverklaring

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2017

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2017

Gebeurtenissen na Balansdatum

Bijlagen

Overzicht materiële vaste activa

Overzicht investeringen over het jaar 2017

Overzicht bezoekers over het jaar 2017

Jaarverslag

De Opmaat

Kalender- en boekjaar 2017 was een 'opmaat-jaar'. De programmatische contouren en de impact van LF2018 kregen gedurende het jaar steeds meer vorm. Ook voor De Harmonie. 2018 gaat een heel bijzonder en zeer belangrijk schakeljaar worden!

Voor de programmering werd duidelijk dat de samenwerking van de Harmonie met LF2018 (Culturele Hoofdstad Leeuwarden-Fryslân 2018) belangwekkende voorstellingen en uitvoeringen gaat brengen in 2018. Horeca & Events heeft zicht op een groot aantal zakelijke evenementen in De Harmonie in het Culturele Hoofdstadjaar.

Er was veel overleg met veel partijen om alle (culturele) evenementen in De Harmonie voor te bereiden. Tegelijkertijd was er ook veel werk te doen door een toename van het aantal activiteiten. In 2017 waren er in De Harmonie 464 culturele en 375 zakelijke activiteiten, waarbij 183.565 bezoekers en gasten werden ontvangen. Een duidelijk en welkome verdere opwaartse beweging, na een aantal moeilijke jaren waarin het door de crisis verloren publiek gemotiveerd moest worden om De Harmonie weer te bezoeken; zowel cultureel als zakelijk.

Met dit 46ste jaarverslag zien we het resultaat van vele jaren blijven investeren in programmatische kwaliteit, in diversiteit, efficiency, marketing en duurzaamheid. Met nog steeds magere exploitatiegelden, is De Harmonie er toch in geslaagd een sluitend resultaat te boeken in 2017. Daar zijn we trots op. Het geeft moed en kracht om de lijn vast te houden en door te zetten. 2018 wordt een hoogtepunt, maar ook een springplank naar een nieuw elan, naar nieuw publiek én naar waardering door de Leeuwarder gemeenschap.

In 2018 ontvangt De Harmonie nog een extra exploitatiebijdrage van € 300.000,-. Nu al is duidelijk dat deze zo noodzakelijke verruiming van de subsidie niet alleen leidt tot een sluitende exploitatie, maar ook tot meer en divers publiek, tot meer uitstraling en tot een grotere waardering van wat De Harmonie allemaal doet en betekent voor de stad en voor deze regio.

Het is na 2018 zeer ongewis op welke exploitatiebijdrage De Harmonie mag rekenen. De Harmonie spreekt de hoop uit dat de Gemeente Leeuwarden tenminste de ondersteuning blijft voortzetten. Zeker nu De Harmonie zich vanaf 2017 ook richt op andere dan de gebruikelijke genres; denk aan urban voor jongeren, aan gender, aan sociale en culturele diversiteit. Hierin past ook samenwerking met Neushoorn, die De Harmonie gaat ontwikkelen. De Harmonie wil voor iedereen in de Leeuwarder gemeenschap het Stadshuis zijn én blijven!

1. Programmering

De Harmonie heeft een brede opdracht en programmeert met een grote diversiteit. Binnen de realiteit van Friesland wordt met oog voor de culturele achtergrond van de makers en van het publiek geprogrammeerd. In juni 2017 heeft De Harmonie een nieuwe programmeur – Henk Talma - aangenomen. Daarnaast is een lijn ingezet naar meer voorstellingen die vallen in de categorie conventioneel complex en onconventioneel complex; de resultaten zullen te zien zijn in 2018 – 2019.

In 2017 waren er 464 voorstellingen te zien in De Harmonie. Dit betrof 358 reguliere, eigen voorstellingen en 106 overige culturele activiteiten, zoals concerten van het Noord Nederlands Orkest en Hothouse Redbad, inleidingen, cursussen en (gratis) lunchconcerten.

Het internationale aanbod is in het beeldend theater, muziek en klassieke muziek ingevlochten. De Harmonie programmeerde alle negen structureel gesubsidieerde BIS-gezelschappen. Ook trad weer een aantal gesubsidieerde bijzondere gezelschappen op in

De Harmonie, waaronder Orkater, De Warme Winkel, Mug Met De Gouden Tand, Toneelschuur Producties en Suburbia.

Muziek

Dutch Classical Talent, De Nationale Reisopera, Ragazza Quartet, NNO, NBE en het NKK kwamen in 2017 terug in de klassieke programmering.

De bezoekersaantallen voor klassieke muziek blijven voorzichtig stijgen. Ook de kamermuziekserie laat een lichte groei zien. Opvallend is ook de toename van het aantal bezoekers aan de opera's in De Harmonie. Gemiddeld waren dat er in 2017 630 per opera ten opzichte van 460 in 2016. We bouwen aan een loyaal en breed operapubliek; uitgangspunt is ieder jaar tenminste drie opera's te laten zien.

Popmuziek is buitengewoon populair en jazzliefhebbers konden in 2017 kiezen uit een serie van 11 goede concerten, die De Harmonie in samenwerking met de Hothouse Redbad aanbiedt.

Cabaret

Cabaret werd – als verwacht - goed bezocht. Naast de grote namen werd ook beginnende cabaretiers een podium geboden.

Dans

Liefhebbers van dans konden volop genieten van gezelschappen als NDT1, NDT2, Nationaal Ballet, DOX en Ann van den Broek. De Harmonie bracht in 2017 weer een gevarieerd programma van zowel klassiek als modern ballet.

Het reizende musicalaanbod is kwalitatief minder sterk dan voorheen en dat zien we dan ook terug in de bezoekcijfers. De hoogtijdagen van de musicals zijn voorbij.

Jeugd- en familievoorstellingen

De jeugdprogrammering van 2017 kon rekenen op hoge publiekswaardering. Naast de voorstellingen viel ook het randprogramma in goede aarde: de inleidingen, rondleidingen, cursussen en het schminken. Jeugd- en familievoorstellingen worden gezien als een belangrijke investering in onze bezoekerstoekomst. Dit blijft onze focus hebben. Naast de commerciële, goedbezochte jeugdvoorstellingen laten we ook de meeste gesubsidieerde jeugdgezelschappen zien, zoals Maas Theater en Dans, Artemis, Toneelmakerij en Houten Huis.

Bezoekersvoorkeuren

Voor de 358 reguliere, eigen voorstellingen bedroeg het aantal verkochte kaarten 97.308 (2016: 81.388), een toename van 19,6%.

De gemiddelde bezetting per voorstelling bedroeg in 2016 41,6% en in 2017 43,4%. Het laat zien dat De Harmonie publiek weet vast te houden en te trekken. Naast de groei van het aantal bezoekers, is er ook een ontwikkeling zichtbaar in de samenstelling van het publiek. De Harmonie bereikt nieuwe doelgroepen steeds beter. Ontwikkelingen die zich ook in het huidige seizoen voortzetten.

De conventionele eenvoudige/ onconventionele eenvoudige voorstellingen trekken de meeste bezoekers, conform de verwachtingen. Maar de onconventionele complexe/ conventioneel complexe voorstellingen worden beter bezocht dan voorheen (18.682 bezoekers in 2016 en 23.243 bezoekers in 2017, een stijging van 24%) en krijgen veel waardering van bezoekers. De Harmonie merkt dat zij het publiek voor deze voorstellingen niet alleen weet te binden maar ook weet uit te breiden.

In 2016 en 2017 is een stevige basis gelegd voor 2018; een bijzonder jaar voor Leeuwarden. In samenspraak met LF2018 en met forse facilitaire ondersteuning van De Harmonie is een

aantal zeer bijzondere, onderscheidende voorstellingen geprogrammeerd die het internationale aanbod kleuren en waarmee een nieuw publiek wordt bereikt. Daarnaast staat Leeuwarden nu duidelijker op de kaart dankzij de opmaat naar LF2018. De Harmonie gaat doorbouwen op het fundament dat er nu ligt. Het aanbod voor 2018/2019 is actueel en cultureel divers, meer nog dan in de opbouwjaren 2016 en 2017. Er is - door de verschillende genres heen - op inhoud en thematiek geprogrammeerd.

In 2016 en 2017 is de bezoekershistorie in kaart gebracht. Hierdoor kan De Harmonie meer inzetten op gerichte communicatie met de individuele bezoeker, uitgaande van diens voorkeuren. De Harmonie kan hiermee fungeren als persoonlijke gids om herhaalbezoek te stimuleren én om de bezoeker te verleiden op avontuur te gaan buiten de categorie voorstellingen die gebruikelijk wordt bezocht.

2. Horeca & events

2017 was voor de afdeling Horeca & Events een jaar met ups en downs. Mooie en bijzondere evenementen waren bijvoorbeeld het 40-jarig bestaan van het Fries Jeugd Orkest, de crew catering rondom The Passion, maar ook de uitvaart van Rients Gratama.

In 2017 hebben we een mooie serie Noorderbreedte-evenementen voor telkens 800 gasten mogen verzorgen. Ook de Rabobank komt met steeds meer en steeds verschillende evenementen naar De Harmonie.

De evenementen en de horeca bij de voorstellingen hebben in 2017 echter net als in 2016 niet geleid tot de begrote resultaten. Eerdere bezuinigingen en resultaatverhogende acties konden niet voldoende bijdragen. Om het resultaat te verbeteren, heeft De Harmonie zich in 2017 gericht op flexibilisering van de personeelskosten. Dit maakt het mogelijk in de kosten mee te bewegen met drukkeren en minder drukke periodes. Het betekent wel dat we een van de vaste operational managers moesten laten gaan.

Daarnaast is de afdeling Horeca & events in 2017 begonnen met een nieuwe professionaliseringslag. Deze is gericht op het inzichtelijker maken van kosten en opbrengsten: waar precies zitten de pijnpunten en waar precies de verdienkansen. Door dat inzichtelijk te maken, is De Harmonie beter in staat te sturen op resultaatverbetering. Dit is een intensief proces waarbij goede samenwerking met de administratie is gevonden.

Duurzaam

Eind 2016 is het gouden Greenkey certificaat behaald. In 2017 heeft een tweede keuring plaatsgevonden, waarbij het gouden certificaat is verlengd. Het duurzaamheidscertificaat heeft tot veel bewustwording geleid onder medewerkers. Het is ook een mooie leidraad geworden bij het maken van keuzes. Is het 'Greenkey' of niet? Zo hebben de koks een *no waste* verrassingsmenu geïntroduceerd waarvoor zo veel mogelijk met streek- en seizoensproducten wordt gewerkt en afval wordt voorkomen. Dit initiatief is niet alleen heel duurzaam, het leidt ook tot meer creativiteit van de koks. Doordat gasten kunnen kiezen uit drie variaties op een dagelijks wisselend menu - vlees, vis of vegetarisch - kunnen de koks ingrediënten efficiënter benutten en hoeven zij minder veel verschillende gerechten te maken, waardoor ze meer tijd hebben per bord. Het menu leidt tot heel enthousiaste en tevreden gasten.

3. Marketing

In 2017 heeft het marketingteam van De Harmonie vervolgstappen gezet om het publiek beter en meer gericht te voorzien van informatie. Hiervoor heeft het team de bestaande middelen tegen het licht gehouden. Zo heeft de internetsite van De Harmonie een facelift gekregen. Aanleiding was het succes van de vorig jaar gelanceerde site agenda.harmonie.nl. Updates die gedurende het jaar worden doorgevoerd in deze site, kunnen eenvoudig worden overgenomen in de jaarlijkse Harmonie Agenda.

De wens was deze flexibiliteit ook door te voeren in de nieuwe website harmonie.nl. Omdat dit bij de bestaande host en ontwikkelaar niet mogelijk bleek, heeft De Harmonie de nieuwe website zelf ontwikkeld op basis van de structuur en functionaliteit van agenda.harmonie.nl. Deze website is sinds mei 2017 actief. Het publiek reageert zeer positief op het nieuwe design en de inhoud van de site. Het eenvoudige bestelproces, minder stappen om kaarten te bestellen, valt in goede aarde bij de kopers. Het aantal gebruikers is sinds de lancering met 21% gestegen.

Voor de corporate campagne heeft het marketingteam de 'Je ben er Uit'-campagne uit 2016 aangepast. De herkenbare stip is gebleven, maar kreeg de pay-off 'Natuurlijk UIT in De Harmonie'. Het 'natuurlijk' staat daarbij voor de logische stap voor een mooie avond of middag in De Harmonie, maar heeft ook de knipoog naar het behalen van de gouden 'Greenkey door De Harmonie als duurzaam bedrijf. Zowel online als offline hebben we zo de herkenbare profilering verder uit kunnen bouwen.

De Harmonie Agenda (de seizoensbrochure) verscheen opnieuw op A5-formaat, in de vorm van een agenda met op elke dag zichtbaar wat er die dag te doen is in De Harmonie. Deze vorm, dit keer met een knallend rode cover, hebben we voortgezet in verschillende genrebrochures: klassiek, jeugd, voortgezet onderwijs en de brochure gericht op de bedrijven.

In 2017 is ook de theaterkrant 'Gouden Toegift' verder uitgewerkt. Niet alleen brengen we zo de services die De Harmonie biedt onder de aandacht, we promoten ook gericht de voorstellingen en events die in de betreffende periode plaatsvinden. De Gouden Toegift is steeds meer dé theaterkrant van het noorden. Zowel de Vrienden van De Harmonie als de veelbezoekers en de lezers van de Leeuwarder Courant waarderen de theaterkrant, wat is terug te zien in de verkopen van tickets na het verschijnen van de krant (zo'n 2000 tickets). Daarnaast draagt De Gouden Toegift bij aan de herkenbaarheid van het merk De Harmonie bij een breed publiek.

In de profilering in de stad en de regio heeft De Harmonie in 2017 ook regelmatig ledschermen ingezet. Op deze schermen zijn korte bewegende reclame-uitingen te zien en geen stilstaande posters.

Bereik

De Harmonie heeft sinds begin 2017 de focus gelegd op het verspreiden van vlogs en video's via sociale media om voorstellingen en evenementen onder de aandacht te brengen. Dit betreft zowel bestaande video's - verkregen via impresariaten - als eigen geproduceerde filmpjes. Doordat De Harmonie nu zelf content maakt, is het voor social media gebruikers veel interessanter geworden om De Harmonie online te volgen, via onder meer Facebook, Instagram en YouTube.

Via Facebook zijn in 2017 een half miljoen weergaven behaald. In totaal zijn in 2017 85 video's verspreid via Facebook, met een gemiddeld aantal weergaven per video van 5900 met uitschieters naar 19.400 weergaven. In de top 5 van meest bekeken video's staan 4 zelfgemaakte vlogs! Deze weergaven maken dat de verkopen via Facebook met 20% zijn gestegen. In 2017 is De Harmonie op Facebook van 12.294 likes gestegen naar 19.861 likes. Daarmee staat De Harmonie in de top 5 van schouwburgen met de meeste likes op Facebook!

Het YouTube kanaal, dat in 2016 is gestart, leverde in 2017 20.514 weergaven op en de video's zijn 24.918 minuten bekeken. Op Twitter heeft De Harmonie inmiddels 7.368 volgers. De Harmonie is daarmee, na Amsterdam, het theater met de meeste online volgers!

De Vriendenavond, in 2016 met bijna 600 deelnemers al een groot succes, trok in 2017 nog meer bezoekers. Ruim 700 vrienden gaven gehoor aan de persoonlijke uitnodiging die zij dit jaar ontvingen. Ook het eigen openhuis 'Uit in huis' was zeer succesvol met meer dan 500 bezoekers.

4. Techniek en facilitair

Het jaar 2017 kan vanuit facilitair en technisch perspectief vooral gezien worden als het voorbereidingsjaar voor 2018. Vanuit facilitair lagen de uitdagingen vooral op het gebied van de klimaatbeheersing en verduurzaming van het gebouw. Wat de theatertechniek betreft, lag de nadruk op de samenstelling van het team en het opwaarderen van het materiaal en dan met name de videoapparatuur.

Facilitair

De Harmonie heeft voor een periode van drie jaar een onderhoudscontract voor alle E- en W- en beveiligingsinstallaties afgesloten met Strukton. In de aanbestedingsprocedure is met nadruk gekeken naar een partij die De Harmonie kan ondersteunen in het ontwikkelen van een professionelere langetermijnvisie voor het onderhoud, maar die ook op het gebied van duurzaamheid een rol van betekenis kan vervullen. De modernisering en noodzakelijke verbetering van de klimaatinstallatie heeft daarbij voor De Harmonie, gemeente Leeuwarden en Strukton de hoogste prioriteit.

Vanuit de gezamenlijke doelstelling om het gebouw te verduurzamen, heeft de gemeente Leeuwarden er met voorrang voor gekozen de verlichting in het gebouw te vervangen door ledverlichting. Volgens het vijfjarentraject zouden de Aegonzaal en Rabobankzaal nieuwe armaturen krijgen. Vanuit een gezamenlijke visie is ervoor gekozen niet het gehele bestaande sfeerlicht te vervangen, maar de zalen te voorzien van extra led-werklicht. Op basis van het gebruikspatroon van beide soorten verlichting (95% werklicht, 5% sfeerlicht) levert dit een behoorlijke energiebesparing op.

De getroffen maatregelen hebben in het tweede halfjaar van 2017 tot een behoorlijke daling in het verbruik geleid, zowel bij elektriciteit als bij gas. Ten opzichte van het gemiddelde verbruik van de afgelopen 10 jaar zien we een daling van 10% in het elektriciteitsverbruik. Het gasverbruik is in het tweede halfjaar van 2017 zelfs met 15% gedaald. Door een intensievere monitoring van het energieverbruik kunnen we tijdig inschatten of verdere maatregelen een langdurig positief effect zullen hebben op ons doel het verbruik verder te reduceren. De zonnepanelen hebben in het eerste volledige jaar 12.000 kWh terug geleverd aan het stroomnet.

Zoals in eerdere jaarverslagen opgemerkt, zien we de laatste jaren een sterke ontwikkeling op het gebied van de automatisering. Om hierop voorbereid te zijn, is De Harmonie al geruime tijd bezig de infrastructuren en netwerken binnen het gebouw aan te passen. Het afgelopen jaar zijn we vooral bezig geweest de oude netwerken van 1993 te vervangen door een overzichtelijke moderne netwerkstructuur.

Waar al eerder de servers zijn vervangen door een externe cloudoplossing, zijn we in 2017 begonnen de telefooninstallatie te vervangen door een moderne VOIP-installatie. We zien vooral dat bij evenementen en congressen de verwachtingen ten aanzien van het internet en wifistrukturen hoog zijn. Afgelopen jaar hebben we ervoor gezorgd dat ook in de zalen alles aan de laatste eisen voldoet. De ontwikkelingen blijven zich echter opvolgen en De Harmonie zal moeten blijven investeren op dit gebied. Zijdelings is de Harmonie bij de ontwikkelingen bij onze buurman 'Neushoorn' betrokken. Om de samenwerking vorm te geven, geeft De Harmonie voornamelijk advies op technisch en facilitair gebied en begeleidt daar waar nodig kleinere projecten. Inmiddels ontwikkelt zich ook een samenwerking op het gebied van uitrui van materiaal en apparatuur.

Op het gebied van de veiligheid is er het afgelopen jaar hard gewerkt aan het organisatorische deel van de risicobeheersing. Na het uitvoeren van de RIE is nu ook het bedrijfsnoodplan geheel opnieuw opgezet conform de laatste normen. Bij het afsluiten van het inmiddels vijf jaar durende proces in 2018 zijn zowel de onderdelen bouwkundig en technisch als organisatorisch geheel op elkaar en op onze organisatie afgestemd.

Technische dienst

Met de verwachting dat in 2018 veel congressen en evenementen in De Harmonie zullen plaatsvinden, zijn we eind 2016 al begonnen ons daarop voor te bereiden. Er zijn op personeelsgebied maatregelen getroffen door het aantrekken van twee technici die op het gebied van media, video en trekkenwand hun sporen hebben verdiend.

Er is ook geïnvesteerd in de modernisering van de betreffende apparatuur zoals beamers, schermen en verdere videoapparatuur. Met de vervanging van een gedeelte van de audioapparatuur (mengpanelen) is De Harmonie goed voorbereid op 2018. We zien voor de verdere toekomst echter dat er nog grote investeringen noodzakelijk zijn. Een deel van de apparatuur is nog tijdens de bouw in 1993 aangeschaft en heeft inmiddels de technische c.q. economische levensduur overschreden. Vooral de geluidsinstallaties in de zalen als mede de lichtcomputers en theaterschijnwerpers zijn dringend aan vervanging toe.

Met de maatregelen die in het afgelopen jaar getroffen zijn, is De Harmonie goed voorbereid op een druk maar uitdagend 2018. Zowel op technisch, facilitair als veiligheidsgebied zijn er stevige stappen gezet. Maar we zien ook dat de ontwikkelingen op het gebied van automatisering en ICT snel gaan. Het is dan ook van groot belang deze ontwikkelingen op de voet te volgen en hierop steeds tijdig te anticiperen.

Door de veranderingen binnen het theatertechnisch team is de dynamiek sterk positief verbeterd en is het team op de uitdaging van 2018 voorbereid. Binnen enkele jaren zullen drie medewerkers binnen dit team de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Een heroriëntering van functies en disciplines binnen de sterk veranderende werkomgeving is in dat licht dan ook noodzakelijk.

5. Financiën

Exploitatie

De exploitatie 2017 kwam uit op een resultaat van € 47.076. Na de jaarlijkse dotatie aan de egaliseringsreserve resteerde hiervan € 2.923 (2016: € 2.678).

Doordat er meer dure voorstellingen waren geprogrammeerd, waren zowel de Omzet voorstellingen als de Kosten voorstellingen hoger dan in 2016 en ook hoger dan begroot voor 2017. Het resultaat op voorstellingen bleef uiteindelijk met € 33.210 negatief fors achter op de begroting (€ 153.500 positief) en 2016 (€ 24.993 negatief).

De Horeca-omzet bleef met € 874.455 ook aanzienlijk achter op de begroting (€ 950.000) en ook op de omzet 2016 (€ 900.083). Na aftrek van de directe inkoop en de personeelskosten horeca resteerde een resultaatbijdrage van € 23.945, waar € 123.000 was begroot (2016: € 59.059).

De commerciële verhuringen deden het met een omzet uit zaalhuur, faciliteiten en garderobe van € 416.378 aanzienlijk beter dan begroot (€ 373.500) en 2016 (€ 396.700).

De gemeentelijke subsidie 2017 was - met uitzondering van het onderdeel huurvergoeding - niet geïndexeerd ten opzichte van 2016 en bedroeg € 3.362.808. De gemeente bracht over 2017 € 941.214 aan huur voor het pand in rekening. Deze huursom werd vervolgens voor

100% door de gemeente gesubsidieerd en maakt onderdeel uit van genoemde gemeentelijke subsidie ad € 3.362.808.
In de gemeentelijke subsidie is voor 2017 ook de tijdelijke extra subsidie ad € 300.000 opgenomen. Deze subsidie is toegezegd tot en met 2018.
In 2017 is verder het afsluitresultaat op een aantal projecten uit voorgaande jaren verantwoord, in totaal een batig saldo van € 73.471.
Dit alles maakt dat wij het boekjaar 2017 nipt positief konden afsluiten.

Balans

Na de resultaatbestemming 2017 bedraagt de algemene reserve ultimo 2017 € 51.517. Uitgaande van een balanstotaal van € 3.891.663 bedraagt de solvabiliteit slechts 1,3%. Deze lage solvabiliteit maakt De Harmonie sterk afhankelijk van haar schuldeisers, met name de gemeente. Voor een bedrijfsvoering waarbij de continuïteit in voldoende mate geborgd is, ligt een solvabiliteit van rond de 30% meer in de rede. Dit laat onverlet dat de liquiditeitspositie goed is, aangezien de gemeentelijke bijdragen in het kader van het Meerjaren Onderhouds Plan, voor zover ze nog niet zijn aangewend voor onderhoud of investeringen, op een spaarrekening bij de Rabobank staan.

Begroting 2018

De begroting 2018 sluit met een positief saldo van € 13.000, ondanks de extra eenmalige personele kosten die De Harmonie dit jaar zal hebben. Van Stichting Surplus is voor 2018 een subsidietoezegging van € 387.000 ontvangen ten behoeve van een veelomvattend en divers jubileumprogramma. Ook is er € 375.000 van LF2018 ontvangen voor de Strangers on Stage – programmering voor het eerste half jaar van 2018. Hieraan voegt De Harmonie ook zelf een aanzienlijke bijdrage toe in de vorm van het ter beschikking stellen van de zalen en het inzetten van techniek-uren, coördinatie-uren, marketing en financiële administratie.

Een eventueel overschot op de Strangers on Stage-reeks in de eerste helft van 2018 zal worden ingezet worden voor de Strangers on Stage-programmering voor de tweede helft van het jaar.

De Gemeente Leeuwarden heeft voor 2018 voor het eerst sinds een groot aantal jaren weer een subsidie-indexatie toegezegd. Deze indexatie verschilt per subsidiecomponent, maar bedraagt in totaal ca 2%. Na aftrek van huur- en onderhoudsindexaties resteert hiervan als extra subsidie voor 2018 € 48.000.

6. Het bestuur

In 2017 hebben er geen wijzigingen plaatsgevonden met betrekking tot de samenstelling van het bestuur.

Het bestuur bestaat per 31 december 2017 uit de volgende leden:

De heer S. Jansen, voorzitter
De heer M. Perquin, penningmeester
Mevrouw M. Miltenburg, secretaris
De heer J. Zeinstra, bestuurslid
De heer M. de Jong, bestuurslid
De heer K. Terpstra, bestuurslid

Namens het bestuur van de Stichting Cultureel Centrum De Harmonie
S. Jansen, voorzitter

Jaarrekening

Stichting Cultureel Centrum De Harmonie
te Leeuwarden

BALANS PER 31 DECEMBER 2017 (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2017	31-12-2016
		€	€
<u>Vaste activa</u>			
Materiële vaste activa	[1]	717.993	618.765
<u>VLOTTENDE ACTIVA</u>			
Vorraden		32.951	28.399
Vorderingen			
Vordering op Gemeente		64.067	10.392
Handelsdebiteuren	[2]	265.707	161.659
Belastingen en premies Sociale verzekeringen	[3]	63.733	73.642
Overige vorderingen en overlopende activa	[4]	296.521	303.582
		690.028	549.275
Liquide middelen	[5]	2.450.691	1.874.880
		3.891.663	3.071.319

PASSIVA		31-12-2017	31-12-2016
		€	€
<u>Eigen vermogen</u>	[6]		
Stichtingskapitaal		45	45
Algemene reserve		51.517	48.594
		51.563	48.639
<u>Egalisatiereserves</u>	[7]		
Extra afschrijvingen		799.616	755.463
Rente		491.660	491.660
		1.291.276	1.247.123
<u>Voorzieningen</u>	[8]		
Voorziening jubileumuitkeringen		55.000	60.000
<u>Kortlopende schulden</u>			
Crediteuren		588.348	287.215
Belastingen en premies Sociale verzekeringen	[9]	71.641	62.206
Overige schulden en overlopende passiva	[10]	1.833.835	1.366.136
		2.493.824	1.715.557
		3.891.663	3.071.319

Stichting Cultureel Centrum De Harmonie
te Leeuwarden

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	€	€	€
Baten			
Voorstellingen [11]			
Omzet voorstellingen	2.105.323	2.015.000	1.642.047
Kosten voorstellingen	<u>2.138.533</u>	<u>1.861.500</u>	<u>1.667.040</u>
	-33.210	153.500	-24.993
Horeca [12]			
Omzet horeca	874.455	950.000	900.083
Directe kosten horeca	278.141	304.000	282.685
Personeelskosten horeca	<u>572.369</u>	<u>523.000</u>	<u>558.339</u>
	23.945	123.000	59.059
Huren [13]			
Omzet huren	416.378	373.500	396.700
Kosten huren	<u>61.018</u>	<u>38.500</u>	<u>37.705</u>
	<u>355.359</u>	<u>335.000</u>	<u>358.995</u>
Saldo uit doelstellingen	346.095	611.500	393.061
Subsidiebatens			
Gemeentelijke exploitatiesubsidie	1.714.453	1.765.000	1.712.800
Bijdrage Stichting Surplus	109.245	-	97.500
SRP-subsidie	<u>37.500</u>	<u>37.500</u>	<u>37.500</u>
	<u>1.861.199</u>	<u>1.802.500</u>	<u>1.847.800</u>
SOM DER BATEN	2.207.294	2.414.000	2.240.861
Lasten			
Personeelslasten [14]	1.646.663	1.633.080	1.600.794
Huisvesting & inventarissen [15]			
Afschrijvingen	135.570	430.915	138.094
Onderhoud	513.939	283.895	440.031
Huur gebouw	941.214	942.229	932.896
Overige huisvestingskosten	<u>341.451</u>	<u>367.857</u>	<u>357.943</u>
	<u>1.932.174</u>	<u>2.024.896</u>	<u>1.868.964</u>
Af: Ontvangen doelsubsidies	<u>1.648.355</u>	<u>1.639.000</u>	<u>1.639.000</u>
	283.819	385.896	229.964
Beheer & administratielasten [16]	129.766	172.000	140.134
Verkoop & promotielasten [17]	179.990	180.000	200.665
Overige baten & lasten [18]	-78.964	-	-49.121
Rentebaten & -lasten			
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-1.058	-5.000	-4.891
Rentelasten en soortgelijke lasten	<u>-</u>	<u>5.000</u>	<u>-</u>
	<u>-1.058</u>	<u>-</u>	<u>-4.891</u>
SOM DER LASTEN	2.160.217	2.370.976	2.117.545
Exploitatieresultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	47.076	43.024	123.316
Dotatie aan egalisereserve [19]	44.153	-	120.638
Toevoegingen / onttrekkingen aan bestemmingsreserves	-	-	-
Toevoeging (onttrekking) aan de algemene reserve	<u><u>2.923</u></u>	<u><u>43.024</u></u>	<u><u>2.678</u></u>

Stichting Cultureel Centrum De Harmonie
te Leeuwarden

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	€	€	€
<u>RESULTAATBESTEMMING</u>			
Dotatie aan egalisatiereserve	44.153	-	120.638
Toevoeging aan de algemene reserve	<u>2.923</u>	<u>43.024</u>	<u>2.678</u>
	<u>47.076</u>	<u>43.024</u>	<u>123.316</u>

ALGEMENE TOELICHTING

De doelstelling van Stichting Cultureel Centrum "De Harmonie" is het bevorderen van het culturele leven in Leeuwarden en de exploitatie van Stadsschouwburg De Harmonie, mede gelet op de functie van de stad als hoofdstad van Fryslân.

Het eigendom van Stadsschouwburg De Harmonie is in handen van de gemeente. Stichting Cultureel Centrum "De Harmonie" is huurder van het gebouw.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders vermeld, tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

In de jaarrekening van de stichting zijn tevens de cijfers verwerkt van Ruiterskwartier B.V. Vanwege het beperkte financiële belang van deze B.V. en vanwege het beperkte inzicht wat dit met zich mee zou brengen, is er voor gekozen om niet afzonderlijk een enkelvoudige en een geconsolideerde jaarrekening op te nemen.

Omwille van de vergelijkbaarheid zijn bepaalde vergelijkende cijfers over het voorgaande boekjaar aangepast c.q. geherrubiceerd. Deze aanpassingen en herrubriceringen hebben geen invloed gehad op de hoogte van het vermogen en het resultaat.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de aanschafprijs, verminderd met afschrijvingen, eventuele investeringsbijdragen en eventuele beschikkingen over reserves. Op de activa wordt lineair afgeschreven. Deze afschrijving is gebaseerd op de economische levensduur.

De afschrijvingspercentages zijn vermeld in de staat van activa.

Afschrijving vindt voor het eerst plaats in het jaar van aanschaf, over de duur van een half jaar.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, welke gemakshalve gelijk wordt gesteld aan de nominale waarde onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Eigen Vermogen

Ongedekte tekorten komen ten laste van het eigen vermogen. Ingeval het eigen vermogen ontoereikend is voor de aanzuivering van de tekorten zal verrekening zo mogelijk plaats vinden door inhaal in de exploitaties van de navolgende jaren of wordt het tekort door de Gemeente Leeuwarden voor haar rekening genomen, middels aanvullende subsidie.

Voorzieningen

Algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving rechtvaardigen het vormen van voorzieningen voor:

- kosten die nog in een volgend boekjaar gemaakt zullen worden en hun oorsprong vinden in het boekjaar of in voorgaande boekjaren;

De voorziening jubileumkosten is gevormd om de kosten van toekomstige ambtsjubilea te kunnen voldoen. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde, rekening houdend met de verwachte vertrekkansen en verwachte salarisstijgingen.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en verrichte diensten enerzijds en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

Baten

De netto-omzet betreft de opbrengst van de in het verslagjaar aan derden geleverde goederen en diensten na aftrek van kortingen en omzetbelasting.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Rentebaten en -lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

1. Materiële vaste activa

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	618.765	621.153
Investerings	235.932	135.699
Afschrijvingen	<u>-136.704</u>	<u>-138.088</u>
Boekwaarde per 31 december	<u><u>717.993</u></u>	<u><u>618.765</u></u>

Voor een specificatie van de materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 1.
In bijlage 2 is een specificatie van de investeringen 2017 opgenomen.

2. Handelsdebiteuren

Een voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht (ultimo 2016: nihil).

3. Belastingen en premies Sociale verzekeringen

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Omzetbelasting 4e kwartaal	68.899	82.033
Suppletie boekjaar	<u>-5.166</u>	<u>-8.391</u>
	<u><u>63.733</u></u>	<u><u>73.642</u></u>

4. Overige vorderingen en overlopende activa

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Diverse voorschotten en betalingen onderweg	162.081	70.083
Depot TNT Post	8.935	8.935
Nog te ontvangen rente	1.058	4.891
Nog te ontvangen subsidies en bijdragen	-	106.757
Nog te ontvangen restitutie energiebelasting	31.500	30.730
Nog te verrekenen Fries Straat Festival	45.062	42.380
Nog te ontvangen overig	<u>47.886</u>	<u>39.805</u>
	<u><u>296.521</u></u>	<u><u>303.582</u></u>

5. Liquide Middelen

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Kas	26.657	28.201
Rabobank	1.288.094	663.078
ING Bank	56.793	9.306
Rabobank spaarrekening	1.079.147	1.174.255
Betalingen onderweg	<u>0</u>	<u>40</u>
	<u><u>2.450.691</u></u>	<u><u>1.874.880</u></u>

**Stichting Cultureel Centrum De Harmonie
te Leeuwarden**

De liquide middelen bestaan uit vooruitontvangen opbrengsten van verkochte kaarten en abonnementen inzake de periode 1 januari tot en met 30 juni 2018, voor een bedrag van circa € 1.000.000.

Per juli 2017 is een bankrekening bij de Rabobank geopend ten behoeve van de voorstellingen van Strangers on Stage in 2018 in het kader van Culturele Hoofdstad. Het geld op deze rekening mag alleen worden besteed aan deze voorstellingen en is pas ter beschikking vanaf 2018. Het saldo op deze bankrekening (€ 453.750 incl. BTW) staat derhalve niet ter vrije beschikking.

Om incidentele liquiditeitstekorten op te kunnen vangen, is er een kredietfaciliteit op de rekening-courant met Rabobank overeengekomen van maximaal € 150.000.

De debetrente is gelijk aan de Rabobank Basisrente vermeerderd met 2%, echter met een minimum van 4%.

6. Eigen vermogen

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Stichtingskapitaal	<u>45</u>	<u>45</u>

Algemene reserve

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	48.594	45.916
Bij: resultaat boekjaar	<u>2.923</u>	<u>2.678</u>
Stand per 31 december	<u>51.517</u>	<u>48.594</u>

7. Egalisatiereserves

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Egalisatiereserve extra afschrijvingen	799.616	755.463
Egalisatiereserve rente	<u>491.660</u>	<u>491.660</u>
	<u>1.291.276</u>	<u>1.247.123</u>

Egalisatiereserve extra afschrijvingen

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	755.463	634.825
Bij: dotaties	44.153	120.638
Af: onttrekkingen	-	-
Stand per 31 december	<u>799.616</u>	<u>755.463</u>

**Stichting Cultureel Centrum De Harmonie
te Leeuwarden**

Egalisatiereserve rente

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	491.660	491.660
Bij: dotaties	-	-
Af: onttrekkingen	-	-
Stand per 31 december	<u>491.660</u>	<u>491.660</u>

Met ingang van 2001 worden de gemiddelde rente- en afschrijvingskosten, berekend over een periode van 20 jaar en gebaseerd op de "Rapportage Uitkomsten Onderhandelingen Bestuur Cultureel Centrum De Harmonie-Gemeente Leeuwarden", door de gemeente aan De Harmonie vergoed. Conform dit onderhandelingsresultaat dient het verschil tussen de vergoeding en de werkelijke kosten te worden gedoteerd aan de egalisatiereserves. Indien de werkelijke kosten in enig jaar hoger zijn dan de ontvangen vergoeding, dient het verschil ten laste van de reserves te worden gebracht. Met ingang van boekjaar 2016 wordt niet meer gedoteerd aan deze egalisatiereserve.

De totale investeringen in inventaris die in de Rapportage Meerjarenonderhoud (d.d. 30 juli 1999) van Ingenieursbureau Oranjewoud zijn opgenomen over de periode 1999 tot en met 2018 bedragen € 6.465.000 (zie pagina 12 van het rapport van PriceWaterhouseCoopers d.d. 8 maart 2000). Hiertegenover staat een vergoeding door de Gemeente Leeuwarden van € 5.393.000 (zie pagina 14). De vergoeding van de Gemeente Leeuwarden is daarmee voor een bedrag van € 1.072.000 te laag vastgesteld. Het verschil wordt veroorzaakt doordat de vergoeding van de Gemeente Leeuwarden gebaseerd is op de jaarlijkse afschrijvingen. Op basis van het rapport van PriceWaterhouseCoopers bedraagt de restant boekwaarde van de activa ultimo 2018 € 1.072.000; de restant boekwaarde is niet in de bijdrage van de Gemeente Leeuwarden opgenomen.

8. Voorzieningen

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Voorziening kosten jubilea	<u>55.000</u>	<u>60.000</u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voorziening kosten jubilea		
Stand per 1 januari	60.000	55.000
Dotaties	8.000	6.000
Onttrekkingen/vrijval	<u>-13.000</u>	<u>-1.000</u>
Stand per 31 december	<u>55.000</u>	<u>60.000</u>

De voorziening jubileumkosten is gevormd om de kosten van toekomstige ambtsjubilea te kunnen voldoen. Op basis van het actuele personeelsbestand en gezien het gemiddelde aantal dienstjaren van het aanwezige personeel staat tegenover de onttrekking van 2017 ad € 13.000 een dotatie van € 8.000 waardoor per saldo over het boekjaar een onttrekking aan de voorziening is geboekt van € 5.000.

9. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Loonheffing	67.504	54.294
Pensioenpremies	4.137	7.912
	<u>71.641</u>	<u>62.206</u>

10. Overige schulden en overlopende passiva

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Vooruitontvangen recette e.d.	976.300	973.247
Theater- en tegoedbonnen e.d.	40.256	66.369
Nog te betalen voorstellingen e.d.	23.243	23.687
Nog te betalen vakantietoeslag en meeruren	117.280	100.265
Vooruitontvangen van LF2018 inzake Strangers on Stage	375.000	-
Diverse voorschotten en vooruitontvangen opbrengsten	48.477	13.449
Overige nog te betalen kosten	253.278	189.118
	<u>1.833.835</u>	<u>1.366.136</u>

De post overlopende passiva bestaat met name uit reeds ontvangen opbrengsten van verkochte kaarten en abonnementen over de periode 1 januari tot en met 30 juni 2018; de prestatie hiervoor wordt in 2018 geleverd aan de abonneementhouders en bezitters van theaterbonnen en tegoedbonnen.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Huurverplichting

Met ingang van 1 januari 2001 is een huurovereenkomst met de Gemeente Leeuwarden aangegaan. De huurovereenkomst is met ingang van 1 januari 2006 voor onbepaalde tijd verlengd.

De jaarlijkse huursom, over 2017 groot € 941.214 (excl. BTW), wordt jaarlijks aangepast op basis van het prijsindexcijfer 2006=100, alle huishoudens.

Overige verplichtingen

De schoonmaakwerkzaamheden zijn uitbesteed. Hiertoe is per 01-01-1994 een contract voor onbepaalde tijd met Nivo Noord B.V. gesloten. De opzegtermijn is 3 maanden. De kosten, die jaarlijks opnieuw worden vastgesteld, bedroegen voor 2017 circa € 176.000.

Garantiesommen ed

Ultimo 2017 had De Harmonie voor de voorstellingen van het voorjaar 2018 uit hoofde van garantiesommen ed een verplichting van circa € 612.000 (ultimo 2016: € 897.000).

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen

Als gevolg van het niet (volledig) kunnen voldoen aan de vergunningseisen van de Gemeente Leeuwarden zijn in 1998 een aantal geluidswerende maatregelen getroffen. Deze zijn niet afdoende gebleken. De gemeente verleent nu per jaar een beperkt aantal ontheffingen. Indien dit aantal in enig jaar niet voldoende blijkt te zijn, moet rekening worden gehouden met additionele kosten en/of te derven inkomsten omdat activiteiten geen doorgang kunnen vinden.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

11. Voorstellingen

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	€	€	€
Omzet voorstellingen	2.105.323	2.015.000	1.642.047
Kosten voorstellingen	<u>2.138.533</u>	<u>1.861.500</u>	<u>1.667.040</u>
	<u>-33.210</u>	<u>153.500</u>	<u>-24.993</u>

Omzet voorstellingen

Recettes	1.811.577	1.795.000	1.380.360
Recettes projecten	60.100	40.000	71.272
Overige bijdragen voorstellingen	15.557	-	1.041
Bijkomende opbrengsten	2.303	-	1.055
Administratiekosten tickets	52.285	40.000	50.087
Theaterkosten	<u>163.502</u>	<u>140.000</u>	<u>138.232</u>
	<u>2.105.323</u>	<u>2.015.000</u>	<u>1.642.047</u>

De gerealiseerde recette, totaal € 1.811.577, is 0,9% (€ 17.000) hoger dan begroot en 31,2% (€ 431.000) hoger dan voorgaand boekjaar.

Het aantal reguliere voorstellingen steeg van 302 naar 358, een stijging van 18,5%. Het bijbehorende bezoekersaantal steeg met bijna 16.000, van 81.388 tot 97.308 (19,6,8%).

Kosten voorstellingen

Uitkoopsommen e.d.	1.922.777	1.795.000	1.562.543
Bijkomende kosten	105.743	42.500	67.796
Kosten festivals en projecten	<u>110.014</u>	<u>24.000</u>	<u>36.700</u>
	<u>2.138.533</u>	<u>1.861.500</u>	<u>1.667.040</u>

De directe kosten (uitkoopsommen, partagedelen e.d.) lieten t.o.v. 2016 een stijging van 23,0% zien. Deze stijging is meer dan de eerder genoemde stijging van de recette (0,9%) met als gevolg een toename van het negatief resultaat op voorstellingen (exclusief theaterkosten) in 2017 (-/- € 256.812) ten opzichte van 2016 (-/- € 234.497).

In de post Bijkomende kosten zijn o.a. begrepen de kosten van de seizoensopening, auteursrechten, reis- en verblijfskosten van artiesten, kosten van inleidingen, huur, bloemen, entreekaarten en dergelijke.

Het volgende overzicht toont de resultaten van de laatste drie jaren:

	2017	2016	2015
Totaal reguliere voorstellingen			
Aantal voorstellingen	358	302	285
Aantal bezoekers	97.308	81.388	89.261
Gemiddeld aantal bezoekers per voorstelling	272	269	313
Netto recette	1.811.577	1.451.632	1.695.290
Theaterkosten	<u>163.502</u>	<u>138.232</u>	<u>152.701</u>
Totaal omzet voorstellingen	<u>1.975.079</u>	<u>1.589.864</u>	<u>1.847.992</u>
Uitkoopsommen, partages	<u>1.922.777</u>	<u>1.562.543</u>	<u>1.658.601</u>
Resultaat	<u>52.302</u>	<u>27.321</u>	<u>189.390</u>
Gemiddelde recette per voorstelling	5.060	4.807	5.948

12. Horeca

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
Omzet horeca	874.455	950.000	900.083
Directe kosten horeca	278.141	304.000	282.685
Personeelskosten horeca	572.369	523.000	558.339
	<u>23.945</u>	<u>123.000</u>	<u>59.060</u>

Na een stabilisatie van de horecaomzet in 2016 ten opzichte van 2015 is de horecaomzet in 2017 verder gedaald met € 25.628 tot € 874.455. Doordat de kosten van personeel en inkoop per saldo juist stegen, kwam de resultaatbijdrage van de horeca uit op € 23.945 ten opzichte van een begrote positieve resultaatbijdrage van € 123.000.

Directe kosten horeca

Inkoop	245.110	247.000	243.529
Exploitiemiddelen	15.543	38.000	21.154
Schoonmaak	17.489	19.000	18.002
	<u>278.141</u>	<u>304.000</u>	<u>282.685</u>

De directe kosten horeca (excl. personeelskosten) bedroegen in 2017 31,8% van de omzet, tegen 31,4% in 2016. In de begroting voor 2017 was uitgegaan van 32,0%. Binnen de directe kosten horeca laten de gerealiseerde inkoopkosten in relatie tot de omzet met een percentage van 28,0% een stijging zien (2016: 27,1%; begroot voor 2017: 26,0%).

Personeelskosten horeca

Medewerkers met een vast dienstverband	346.326	327.000	784.381
Uitzendkrachten	226.042	196.000	226.042
	<u>572.369</u>	<u>523.000</u>	<u>558.339</u>

De personeelskosten horeca (merendeels vast personeel) zijn in 2017 ten opzichte van 2016 zowel in absolute zin (€ 14.000) als procentueel ten opzichte van de omzet gestegen. De personeelskosten bedragen 65,5% van de horecaomzet (2016: 62,0%). In de begroting 2017 was uitgegaan van 55,1% personeelskosten.

De totale kosten van de horeca bedroegen uiteindelijk € 850.510 ofwel 97,3% van de omzet. Het netto-resultaat over 2017 bedraagt derhalve € 23.945, dit is 2,7% van de omzet (2016: 6,6%; begroot voor 2017: 12,9%, € 123.000).

13. Huren

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
Omzet huren	416.378	373.500	396.700
Kosten huren	61.018	38.500	37.705
	<u>355.359</u>	<u>335.000</u>	<u>358.995</u>

Omzet huren

Zaalhuur	199.127	190.000	182.104
Faciliteiten	145.122	123.500	141.293
Garderobe	72.128	60.000	73.303
	<u>416.378</u>	<u>373.500</u>	<u>396.700</u>

De omzet huren over 2017 is bijna € 43.000 (11,5%) hoger dan begroot en bijna € 20.000 (5,0%) hoger dan 2016.

**Stichting Cultureel Centrum De Harmonie
te Leeuwarden**

14. Personeelslasten

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Lonen en salarissen	1.428.762	1.328.080	1.306.250
Sociale lasten	205.037	266.000	201.701
Pensioenlasten	143.156	177.000	129.450
Ingeleend personeel	450.409	322.000	456.718
Overige personeelslasten	80.558	113.000	118.409
	<u>2.307.921</u>	<u>2.206.080</u>	<u>2.212.529</u>
Af: doorbelast naar Horeca	572.369	523.000	558.339
Af: doorbelasting MOP	72.039	40.000	41.014
Af: doorbelasting overig	16.850	10.000	12.382
	<u>1.646.663</u>	<u>1.633.080</u>	<u>1.600.794</u>
Ingeleend personeel			
Technische dienst	98.411	80.000	137.966
Horeca	231.185	196.000	226.042
Overig	120.813	46.000	92.710
	<u>450.409</u>	<u>322.000</u>	<u>456.718</u>

Over 2017 was het gemiddelde aantal fte's 31,7 (2016: 31,4 fte's, 2015: 31,5 fte's en 2014: 31,7 fte's).

Voor zowel de Stichtingsmedewerkers als de medewerkers die vallen onder de CAO Nederlandse Podia is per 1 oktober 2017 een loonsverhoging doorgevoerd van 1,5%.

Daarnaast werden zoals gebruikelijk aan de daarvoor in aanmerking komende medewerkers periodieke verhogingen conform de bepalingen van de CAO toegekend.

De overige kosten bestaan onder andere uit kosten van bedrijfskleding, arbodienst, reiskosten w/w, personeelsactiviteiten, afscheids- en jubileumkosten, cursuskosten en dergelijke.

Bezoldiging topfunctionaris

De volgende medewerker valt onder de per 1 januari 2013 ingegane Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT):

<i>Naam</i>	Dhr. A.C.H.I Oostvogel
<i>Functiegegevens</i>	directeur St. Cultureel Centrum De Harmonie
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
<i>Bezoldiging</i>	
Beloningen plus belastbare onkostenvergoedingen	116.531
Beloningen betaalbaar op termijn	16.773
<i>Subtotaal</i>	<i>133.304</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
<i>Totale bezoldiging</i>	<i>133.304</i>
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	<i>N.v.t.</i>

**Stichting Cultureel Centrum De Harmonie
te Leeuwarden**

Gegevens 2016

Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0
Beloningen plus belastbare onkostenvergoedingen	112.324
Beloningen betaalbaar op termijn	11.042
<i>Totale bezoldiging in 2016</i>	<i>123.366</i>

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder:

<i>Naam</i>	<i>Functie</i>
De heer S. Jansen	Voorzitter
De heer M. Perquin	Penningmeester
Mevrouw M. Miltenburg	Secretaris
De heer J. Zeinstra	Bestuurslid
De heer M. de Jong	Bestuurslid
De heer K. Terpstra	Bestuurslid

De bestuurders van Stichting Cultureel Centrum De Harmonie zijn onbezoldigd.

15. Huisvesting & Inventarissen

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	€	€	€
Afschrijvingen	135.570	430.915	138.094
Onderhoud	513.939	283.895	440.031
Huur gebouw	941.214	942.229	932.896
Overige huisvestingskosten	341.451	367.857	357.943
	<u>1.932.174</u>	<u>2.024.896</u>	<u>1.868.964</u>
Af: Ontvangen doelsubsidies	<u>1.648.355</u>	<u>1.639.000</u>	<u>1.639.000</u>
	<u><u>283.819</u></u>	<u><u>385.896</u></u>	<u><u>229.964</u></u>

Met ingang van 2001 komen vervanging en onderhoud van inventaris ten laste van De Harmonie, overeenkomstig het daarover met de gemeente bereikte onderhandelingsresultaat.

Met ingang van boekjaar 2013 wordt de mutatie in de egaliseringsreserve verwerkt als onderdeel van de resultaatbestemming, omdat mutaties in reserves via de resultaatbestemming dienen te verlopen.

De afschrijvingen zijn gespecificeerd in de staat van activa (bijlage 1).

De overdracht van vervanging en onderhoud van de inventaris heeft geresulteerd in een verhoging van de jaarlijkse subsidie. Naast deze extra, geormerkte, subsidie is ook van de algemene subsidie een deel bestemd voor afschrijving en onderhoud. Een duidelijk onderscheid tussen investeringen en onderhoud is daardoor niet te maken. De hiermee gemoeide subsidiebedragen zijn derhalve getotaliseerd.

Onder Diversen zijn o.a. opgenomen de aankleding van het gebouw (bloemen, kerstsfeer e.d.), achtergrondmuziek, nachtheiligheidsdienst, waterschapslasten en vergunningen/leges.

**Stichting Cultureel Centrum De Harmonie
te Leeuwarden**

16. Beheer & administratielasten

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	€	€	€
Bureaunkosten	67.068	85.000	73.604
Accountants- en advieskosten	33.552	45.000	37.177
Bestuurskosten	2.150	5.000	3.901
Representatie voorstellingen	8.872	8.000	5.483
Diverse beheer & administratiekosten	<u>18.125</u>	<u>29.000</u>	<u>19.969</u>
	<u><u>129.766</u></u>	<u><u>172.000</u></u>	<u><u>140.134</u></u>

De totale Beheer & administratielasten over 2017 zijn met ruim € 10.000 gedaald ten opzichte van 2016. De Bureaunkosten, als onderdeel van deze kosten, zijn gedaald met € 6.500. Onder de Bureaunkosten vallen naast bankkosten en abonnementen de kosten voor automatisering, drukwerk, kantoor- benodigdheden, portiekosten, kopieerkosten en contibuties e.d.

17. Verkoop & promotielasten

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	€	€	€
Marketingkosten	224.382		245.805
Af: - Opbrengst Loyaliteitsprogramma	12.805		12.375
- (Sponsor)bijdragen, advertenties	<u>31.587</u>		<u>32.765</u>
	<u><u>179.990</u></u>	<u><u>180.000</u></u>	<u><u>200.665</u></u>

De Marketingkosten hebben betrekking op het ontwerpen, produceren en verspreiden van de brochure, advertenties, affiches, mailingen, onderhoud en aanpassen van de website etc.

18. Overige baten & -lasten

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	€	€	€
Saldo diverse afgesloten projecten voorgaande boekjaren	-73.741		-
Afboekingen reserveringen voorstellingen voorgaand boekjaar	-21.467		-
Vrijval tegoedbonnen oude jaren	-5.181		-6.116
Nagekomen bate Fries Straatfestival 2009 tm 2011 (subsidie Provincie)	-6.122		-24.251
Correctie BTW ivm belaste zaalhuur	8.563		8.391
Afboekingen debiteuren/crediteuren	885		-3.574
Afboeking Freeze	-		-2.750
Vrijval Buma / SENA voorgaand jaar	-		-11.438
Diversen	<u>18.100</u>		<u>-9.383</u>
	<u><u>-78.964</u></u>	<u><u>-</u></u>	<u><u>-49.121</u></u>

19. Dotatie Egalisatiereserve

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	€	€	€
Mutatie egalisatiereserves	<u>44.153</u>	<u>-</u>	<u>120.638</u>
	<u><u>44.153</u></u>	<u><u>-</u></u>	<u><u>120.638</u></u>

Met ingang van boekjaar 2013 wordt de mutatie in de egalisatiereserve verwerkt als onderdeel van de resultaatbestemming.

OVERIGE GEGEVENS

Aan de Raad van bestuur van
Stichting Cultureel Centrum De Harmonie

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Cultureel Centrum De Harmonie te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Cultureel Centrum De Harmonie per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen en
4. verantwoording in het kader van de WNT, onderdeel uitmakend van de toelichting op de winst- en verliesrekening.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Cultureel Centrum De Harmonie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- verslag directie;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag directie en de overige gegevens in overeenstemming met RJ richtlijn 640.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de Raad van Bestuur voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen en het Controleprotocol WNT. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de Raad van Bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de Raad van Bestuur over alle en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Drachten, 12 juli 2018

Bentacera Registeraccountants B.V.
was getekend

T.A. Schurer RA

BIJLAGEN

STAAT VAN ACTIVA 2017

Omschrijving	Jaar van aanschaf	Afschrijvings-percentage	Stand 31-12-2016			Mutaties 2017		Stand 31-12-2017		
			Investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde	Investerings	Afschrijvingen	Investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde
Investerings										
Inrichting/inventaris	2004	12,5	211.591	211.591	0	0	0	211.591	211.591	0
Huisstijl	2004	10,0	27.180	27.180	0	0	0	27.180	27.180	0
Inrichting/inventaris	2005	12,5	118.687	118.687	0	0	0	118.687	118.687	0
Horeca - BV	2005	12,5	16.093	16.093	0	0	0	16.093	16.093	0
Inrichting/inventaris	2006	12,5	119.621	119.621	0	0	0	119.621	119.621	0
Inrichting zalen en foyers	2006	12,5	505.335	505.335	0	0	0	505.335	505.335	0
Horeca - BV	2006	12,5	5.208	5.208	0	0	0	5.208	5.208	0
Inrichting/inventaris	2007	12,5	207.775	207.775	0	0	0	207.775	207.775	0
Inrichting zalen en foyers	2007	12,5	368.263	368.263	0	0	0	368.263	368.263	0
Inrichting/inventaris	2008	12,5	97.198	97.198	0	0	0	97.198	97.198	0
Inrichting zalen en foyers	2008	12,5	118.925	118.925	0	0	0	118.925	118.925	0
Inrichting/inventaris	2009	12,5	51.975	49.407	2.568	0	2.568	51.975	51.975	0
Automatisering	2009	33,3	7.942	7.942	0	0	0	7.942	7.942	0
Inrichting zalen en foyers	2009	12,5	5.437	4.417	1.020	0	1.020	5.437	5.437	0
Investerings 3 jaar	2010	33,3	25.397	25.397	0	0	0	25.397	25.397	0
Investerings 8 jaar	2010	12,5	36.517	29.658	6.859	0	4.566	36.517	34.224	2.293
Investerings 12 jaar	2010	8,3	31.506	17.074	14.432	0	2.624	31.506	19.698	11.808
Investerings 3 jaar	2011	33,3	16.484	16.484	0	0	0	16.484	16.484	0
Investerings 8 jaar	2011	12,5	84.660	58.220	26.440	0	10.576	84.660	68.796	15.864
Investerings 12 jaar	2011	8,3	390.227	178.876	211.351	0	32.517	390.227	211.393	178.834
Investerings 3 jaar	2012	33,3	3.939	3.939	0	0	0	3.939	3.939	0
Investerings 8 jaar	2012	12,5	32.635	18.376	14.259	0	4.074	32.635	22.450	10.185
Investerings 12 jaar	2012	8,3	47.050	17.650	29.400	0	3.920	47.050	21.570	25.480
Investerings 3 jaar	2013	33,3	18.866	18.866	0	0	0	18.866	18.866	0
Investerings 8 jaar	2013	12,5	56.812	24.889	31.923	0	7.094	56.812	31.983	24.829
Investerings 12 jaar	2013	8,3	68.550	20.015	48.535	0	5.710	68.550	25.725	42.825
Investerings 3 jaar	2014	33,3	31.355	26.131	5.224	0	5.224	31.355	31.355	0
Investerings 8 jaar	2014	12,5	38.696	12.120	26.576	0	4.832	38.696	16.952	21.744
Investerings 12 jaar	2014	8,3	7.423	1.552	5.871	0	618	7.423	2.170	5.253
Investerings 3 jaar	2015	33,3	39.175	19.600	19.575	0	13.050	39.175	32.650	6.525
Investerings 8 jaar	2015	12,5	46.562	8.745	37.817	0	5.818	46.562	14.563	31.999
Investerings 12 jaar	2015	8,3	10.060	1.261	8.799	0	838	10.060	2.099	7.961
Investerings 3 jaar	2016	33,3	14.024	2.344	11.680	0	4.672	14.024	7.016	7.008
Investerings 8 jaar	2016	12,5	44.783	2.828	41.955	0	5.594	44.783	8.422	36.361
Investerings 12 jaar	2016	8,3	76.892	2.411	74.481	1.174	5.925	78.066	8.336	69.730
Investerings 3 jaar	2017	33,3				63.513	10.588	63.513	10.588	52.925
Investerings 8 jaar	2017	12,50				77.281	4.876	77.281	4.876	72.405
Activa in uitvoering	2017					93.964	0	93.964	0	93.964
Totaal			2.982.843	2.364.078	618.765	235.932	136.704	3.218.775	2.500.782	717.993

BIJLAGE 2.

INVESTERINGEN 2017

	Afschrijvingstermijn (jaren)	€
Stoffeerderswerk	3	822
Loodgieterswerk	8	6.060
Videotechniek	3	51.396
Audiotechniek	3	1.352
Automatisering toneel	3	570
Automatisering kantoor	3	9.373
Inventaris horeca	8	23.998
Inventaris - inrichting	8	9.545
Verlichting	8	4.182
Bekabeling	8	33.496
Zonnepanelen	12	1.174
Activa in uitvoering (kantoorautomatisering)		93.964
Totaal investeringen		235.932

BEZOEKCIJFERS 2017

	Culturele evenementen				Commerciële evenementen				Totaal aantal evenementen			
	Aantal evenementen		Aantal bezoekers		Aantal evenementen		Aantal bezoekers		Aantal evenementen		Aantal bezoekers	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
januari	64	59	11.557	9.489	33	28	4.947	4.042	97	87	16.504	13.531
februari	62	64	13.813	16.227	31	31	2.941	2.074	93	95	16.754	18.301
maart	69	73	12.331	15.719	36	44	5.582	6.161	105	117	17.913	21.880
april	61	51	13.265	10.199	29	39	1.987	5.001	90	90	15.252	15.200
mei	42	33	9.217	10.673	21	41	4.737	4.831	63	74	13.954	15.504
juni	10	9	3.897	3.034	30	35	5.389	6.873	40	44	9.286	9.907
juli	-	9	-	4.597	5	12	710	2.527	5	21	710	7.124
augustus	-	-	-	-	2	1	2.400	2.000	2	1	2.400	2.000
september	23	19	11.847	4.191	27	29	6.719	2.283	50	48	18.566	6.474
oktober	72	62	15.233	15.483	37	34	4.911	6.832	109	96	20.144	22.315
november	51	49	13.928	13.867	53	43	27.164	17.370	104	92	41.092	31.237
december	42	36	9.419	11.150	28	38	3.602	8.942	70	74	13.021	20.092
	496	464	114.507	114.629	332	375	71.089	68.936	828	839	185.596	183.565

Onder de culturele evenementen zijn niet alleen de reguliere, eigen voorstellingen opgenomen, maar ook andere culturele activiteiten, zoals concerten van het Noord Nederlands Orkest en Hothouse Redbad, inleidingen, cursussen en (gratis) lunchconcerten.